

การพัฒนากระบวนการประเมินและ การประกันคุณภาพการศึกษา

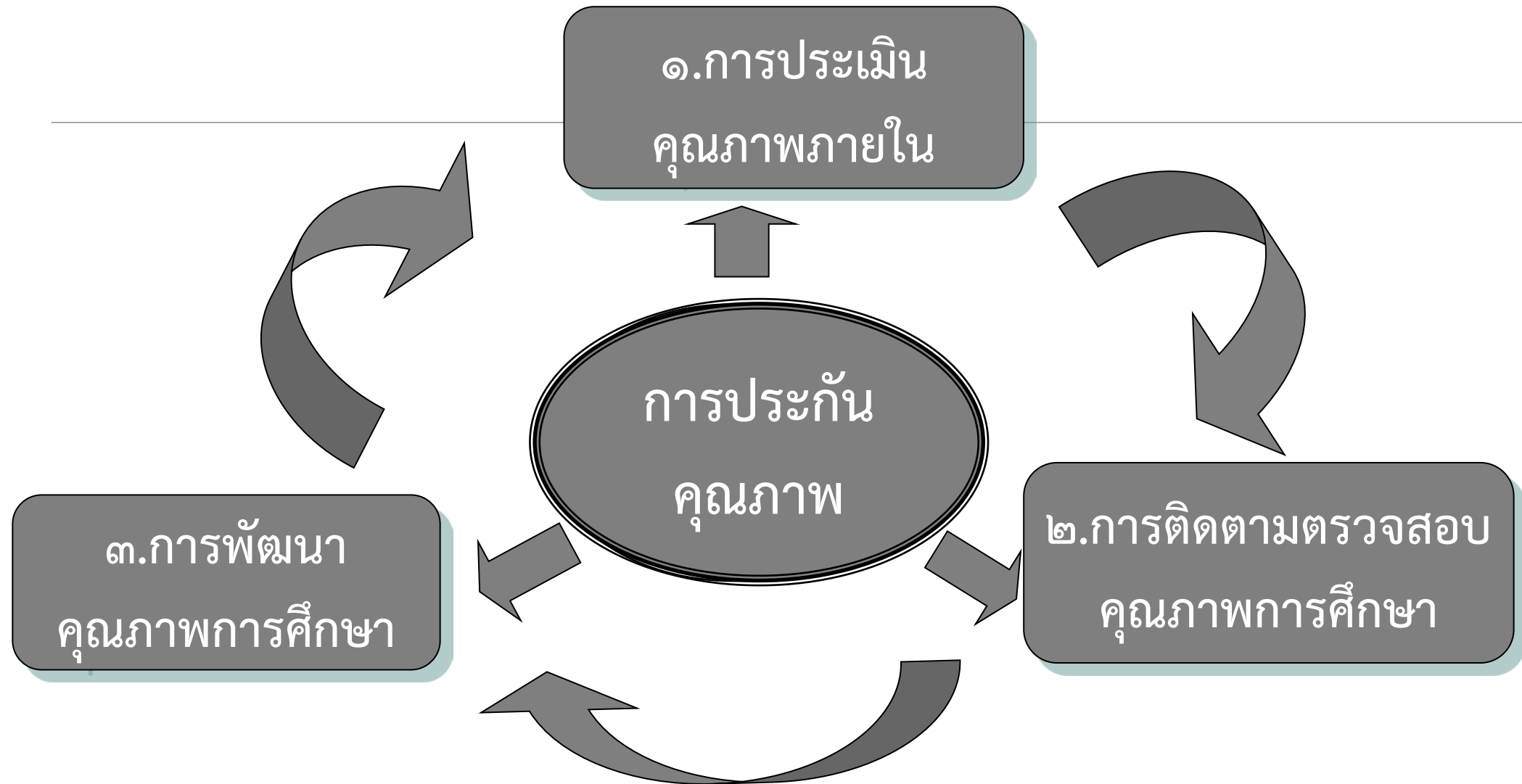
กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

๔ ประเด็น

- ๑.แนวคิด หลักการ และแนวปฏิบัติของการประกันคุณภาพการศึกษา
- ๒.การปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา
- ๓.แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่
- ๔.ความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวของการประกันคุณภาพการศึกษา
(ภายในและภายนอก)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๑๔ หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในขั้นพื้นฐาน

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพการศึกษา

ชั้นเรียน

โรงเรียน

QUALITY

นโยบายการประกันคุณภาพ

๒. การปฏิรูประบบการประเมิน และการประกันคุณภาพการศึกษา

จุดเน้น 6 ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ

Road Map ปรับระบบการประเมินและการประกันคุณภาพฯ

ระยะที่ ๑

- (พ.ย.-ธ.ค.๒๕๕๘) สพฐ. และ สมศ. พัฒนา Quality Code/ มาตรฐาน และระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาของ หน่วยงานตนเอง

ระยะที่ ๒

- (ก.พ.-เม.ย.2559) สพฐ. และ สมศ.กำหนด Quality Code/ มาตรฐาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการประเมิน คุณภาพร่วมกัน และดำเนินงานทดลองระบบการประเมิน คุณภาพ

ระยะที่ ๓

- (พ.ค.-ก.ค. 2559) กำหนดวิธีการสรรหาผู้ประเมิน และพัฒนา ผู้ประเมินให้ได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับ

ระยะที่ ๔

(ส.ค.- ก.ย.๒๕๕๙)
สพฐ.ทดลองใช้ มาตรฐานฯ และ แนวทางการ ประเมินคุณภาพ ภายในฯ

การปฏิรูประบบการประเมิน และการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ความสอดคล้องของ Quality code/มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก
2. ระบบการประเมินและการประกันคุณภาพภายในที่ง่ายและชัดเจน
3. การพัฒนา Self Assessment Report ของสถานศึกษา
4. การชักจูงและทำความเข้าใจกับระบบการประเมินแนวใหม่ (Peer review/Expert judgement) แก่สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง
5. การกำหนดวิธีการได้มาของผู้ประเมิน
6. การอบรมและพัฒนาผู้ประเมิน

หลักการประเมินและแนวทางการประกันคุณภาพแนวใหม่

๑. หลักการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

- 1) เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย
- 2) มุ่งพัฒนาการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น
- 3) เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- 4) เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 5) เกิดจากการยอมรับและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

หลักการประเมินและแนวทางการประกันคุณภาพแนวใหม่

2. หลักการของการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

- 1) มีเป้าหมายการประเมินเพื่อพัฒนา ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมิน คือ สถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการประเมินคุณภาพเพื่อสะท้อนผลตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
- 2) เป็นการประเมินคุณภาพที่เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (Evidence based)
- 3) ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน มีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้นๆ
- 4) เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการประเมินเชิงคุณภาพ

หลักการประเมินและแนวทางการประกันคุณภาพแนวใหม่

- 5) เลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษา
- 6) ตรวจสอบผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้
- 7) ผู้ประเมินต้องมีความรู้รอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในคณะกรรมการผู้ประเมินเพื่อการตัดสินใจให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง
- 8) ยึดหลักการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานให้เป็นไปตามหลักการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (expert judgment)
- 9) ให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงานในภาพรวม (Holistic Rubrics)
- 10) แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการสรุปและจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report)

หลักการประเมินและแนวทางการประกันคุณภาพแนวใหม่

3. การสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

- 1) สรุปผลการประเมินคุณภาพในภาพรวมของมาตรฐานและภาพรวมคุณภาพของสถานศึกษา จำนวน 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง
- 2) นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3) เตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกัน จึงให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๙ (๓) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมาตรา ๓๑ ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา และมาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๙ (๓) มาตรา ๓๑ และมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

พลเอก

(ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในฯ พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- ความสามารถในการอ่านเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น
- ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตร
- พัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของผู้เรียน
- ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงาน หรือการทำงานตามช่วงชั้น

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในฯ พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

- การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- การมีแผนพัฒนาวิชาการที่เน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายและดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
- การมีแผนพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- การมีการบริหารและการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- การมีแผนการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
อย่างมีคุณภาพ
- การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดรับชอบต่อผลการจัดการศึกษา
ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในฯ พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
- การจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น
- การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

- การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

๓. แนวทางการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา**แนวใหม่**

แนวทางการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่

- ▶ การประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment)
  - ▶ การประเมินและการตัดสินผลโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment)
  - ▶ การประเมินโดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidences Based Assessment)
- * ผู้ประเมินต้องสามารถชี้ร่องรอยที่สะท้อนศักยภาพของสิ่งที่ประเมินเฉพาะที่จำเป็นและมีเทคนิคที่จะรวบรวมข้อมูล+เหตุการณ์ให้เพียงพอ แล้วจึงทบทวนร่องรอยหลักฐาน และตัดสินใจ*

การประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment)

- ▶ บางคนเรียกว่า “การประเมินแบบบูรณาการ (Integrated Assessment)”
- ▶ มุ่งประเมินงาน/กิจกรรม/องค์กร ในภาพรวมมากกว่าจะประเมินองค์ประกอบย่อยๆ
- ▶ ส่วนย่อย/หน่วยงานย่อยจะถูกประเมินรวมไปด้วยกัน
- ▶ ต้องใช้ผู้ประเมินที่เชี่ยวชาญ/มีประสบการณ์ (Professional judgement) ซึ่งจะช่วยลดเวลาการประเมินลงได้มาก และช่วยขจัดความไม่น่าเชื่อถือในการประเมินได้
- ▶ อยู่บนพื้นฐานของร่องรอยหลักฐานที่ดำเนินงานอยู่แล้ว (Evidence - based)
  - * โดยสรุป..การประเมินแบบองค์รวม จึงเป็นวิธีการให้คะแนนสิ่งที่จะประเมิน (ผลงาน กิจกรรม กระบวนการ องค์กร) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอยู่ภายใน โดยพิจารณาจากภาพรวมตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดและมีการอธิบายระดับคุณภาพไว้ชัดเจน ด้วยวิธีการประเมินหลาย ๆ วิธี

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

● มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ●

- จัดประชุมปฏิบัติการปรับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อนำเสนอ
  - สถาปณารูปการศึกษา
  - คณะกรรมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของ สพฐ.
  - คณะที่ปรึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
  - คณะอนุกรรมการฯ/คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สพฐ. (กพฐ.)
  - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ลงนาม
- คาดว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จทันปีการศึกษา 2560

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

● การเขียนรายงานประจำปี (SAR) ●

- เขียนรายงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ประกาศใหม่ (4 มาตรฐาน)
- เขียนรายงานในรูปแบบใหม่ (สั้น กระชับ) ตามแนวทางที่ สพฐ. กำหนด (เอกสารส่งให้ทุกสถานศึกษาช่วงต้นเดือนมกราคม 2560 (มอบไปแล้ว))

ระบบบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาด้วยระบบ ONLINE

ระบบบริหารจัดการคุณภาพ
และมาตรฐานของ
สถานศึกษาด้วยระบบ
ONLINE

๑. สอดคล้องกับหลักการและแนวทางการประเมินและการประกันคุณภาพภายในแนวใหม่

๒. ครอบคลุมคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

๓. สะท้อนผลการดำเนินงานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

๔. มีอิสระในการนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานของตนเอง

๕. เชื่อมต่อข้อมูลสารสนเทศในทุกระดับที่ใช้

๖. สะดวกและง่ายในการบันทึกและนำเสนอข้อมูล

๗. มีคู่มือหรือแนวปฏิบัติเพื่อการใช้งานอย่างชัดเจน

การประกันคุณภาพภายนอก (การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่)

การเตรียมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๑. สร้างความตระหนัก คุณค่า และความรู้ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติแก่บุคลากร
๒. พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน อย่าง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ ตามกฎกระทรวงฯ
๓. เน้นการประกันคุณภาพผู้เรียนระดับห้องเรียน
๔. ยึดกระบวนการทำงานเชิงระบบ ด้วยการกำหนดเป้าหมาย ดำเนินการพัฒนา ตรวจสอบและประเมิน และสะท้อนผลการดำเนินงาน
๕. ยกกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น โดยมุ่งเน้นการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนา
๖. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา